

دانشگاه پیام نور
خراسان شمالی

سخن سلوه

چکیده مقالات

زبان و ادبیات فارسی

دانشگاه پیام نور

به کوشش
دکتر فرامرز آدینه کلات

یازدهم و دوازدهم آبان ماه ۱۳۹۲

تکثر معنا از منظر زبان شناسی: ایهام در متون ادبی فارسی

دکتر محمدرضا پهلوان نژاد

عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد گروه زبان شناسی

مژگان صبری

دانشجوی دانشگاه فردوسی مشهد گروه زبان شناسی

از آنجائی که ذهن انسان با توانایی فطری که داراست، توان تفسیر متن و امکان پدید آوردن نظام شناختی برای درک معنا را دارد، به جستجو و بررسی ارتباط منطقی و انسجام معنایی در متن و تعبیر و تفسیر آن می‌پردازد و به علت عوامل مؤثر بر دانش شناختی موجود در ذهن، تکثر تفاسیر و معنا از یک متن حاصل می‌گردد. در مقاله‌ی حاضر به موضوع تکثر معنا از منظر نظریات مطروحه در حوزه‌های زبان شناسی، معناشناسی و تحلیل انتقادی، گفتمان به روش تحلیلی- توصیفی و بصورت کیفی پرداخته می‌شود. نگارنده معتقد است که معنادار شدن یک متن، عمدتاً به ذهن انسان مربوط می‌شود. آرایه‌های معنایی و آوایی، ذهن خواننده را به هنگام تفسیر متن، به سمت خلق معنا هدایت می‌کنند. زبان فارسی در مقایسه با دیگر زبان‌ها، در بکارگیری آرایه‌های ادبی بسیار غنی‌تر از زبان‌های دیگر است. ادبای فارسی زبان در بکارگیری ایهام، بعنوان معجزه- آمیزترین آرایه معنایی، در اشعار فارسی، آثاری را خلق نموده‌اند که ماندگاری و زیبایی آن وصف‌ناپذیر است.

واژگان کلیدی: معناشناسی، تحلیل انتقادی گفتمان، تفسیر، تکثر معنا.